Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
12 december 2025

Onze referentie
IENW/BSK-2025/312461

Opgesteld door
DG Mobiliteit
Dir.Wegen en Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid

Beslistermijn
19 januari 2026

Bijlage(n)
8

Aan Minister

nota

Start internetconsultatie AMvB Reglement rijbewijzen: Aanpassing Spijtoptantenregeling

Aanleiding

Het CBR kan een educatieve maatregel (cursus)[1] opleggen aan een bestuurder die in het verkeer een overtreding heeft gepleegd door gevaarlijk rijgedrag of door te rijden onder invloed van alcohol of drugs. De bestuurder is verplicht om de cursus te volgen en de bijbehorende kosten te betalen. Een bestuurder die tijdig de kosten betaalt en de volledige cursus volgt, behoudt zijn rijbewijs. Betaalt een bestuurder niet (tijdig) of volgt hij de cursus niet, dan verklaart het CBR het rijbewijs ongeldig. De bestuurder kan dan, vanaf het moment dat het rijbewijs ongeldig is verklaard, in principe drie jaar lang niet een nieuw rijbewijs aanvragen. Daarop bestaat een uitzondering: de zogenoemde spijtoptantenregeling. Een bestuurder die binnen drie jaar spijt heeft (een zogenaamde spijtoptant), kan een nieuw rijbewijs aanvragen, nadat hij alsnog de kosten heeft betaald én de volledige cursus heeft afgerond. In deze nota wordt voorgesteld het voor de spijtoptanten die alsnog de kosten hebben betaald mogelijk te maken om meteen een nieuw rijbewijs aan te vragen alvorens zij met de cursus starten. Hiermee wordt voorkomen dat de overtreder onnodig langer zonder rijbewijs zit aangezien het enkele maanden kan duren voordat een cursus afgerond kan worden. Zij moeten uiteraard vervolgens alsnog de cursus afronden. Werken zij hier niet aan mee, dan wordt het rijbewijs opnieuw ongeldig verklaard.

Omdat het kabinet demissionair is, moet de ministerraad instemmen met de start van internetconsultaties voor algemene maatregelen van bestuur. Daarom wordt u gevraagd om de openstelling van de internetconsultatie over het bijgevoegde ontwerpbesluit te agenderen bij de ministerraad.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd in te stemmen met:

1. Het beleidskompas voor het wijzigen van het Reglement rijbewijzen om de spijtoptantenregeling aan te passen en het concept voor die wijziging;
2. Het agenderen van de openstelling van de internetconsultatie over het bijgevoegde ontwerpbesluit bij de ministerraad.

[1] De betreffende cursussen zijn: de Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer (EMA), de Lichte Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer (LEMA), de Educatieve Maatregel Gedrag en verkeer (EMG), de Lichte Educatieve Maatregel Gedrag en verkeer (LEMG) en de Educatieve Maatregel Drugs en verkeer (EMD).

3. Het bijgevoegd aanbiedingsformulier voor de ministerraad en dit formulier te ondertekenen.

Datum
12 december 2025

Onze referentie
IENW/BSK-2025/312461

Opgesteld door
DG Mobiliteit
Dir.Wegen en Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid

Aan
Minister

Bijlage(n)
8

Kernpunten

- Het CBR kan na een melding van de politie een educatieve maatregel opleggen aan een bestuurder die in het verkeer een overtreding heeft gepleegd door gevaarlijk rijgedrag of door te rijden onder invloed van alcohol of drugs.
- Een educatieve maatregel is een cursus over de gevolgen en de risico's van onverantwoord rijgedrag en is gericht op gedragsverandering.
- Een bestuurder is wettelijk verplicht om mee te werken aan de opgelegde maatregel door de opleggings- en uitvoeringskosten te betalen en deel te nemen aan de cursus. De kosten variëren in 2026 van €857,- tot circa €1359,- inclusief €417,- opleggingskosten.
- Als iemand op tijd betaalt en de cursus volgt, blijft zijn rijbewijs geldig, zodat degene de opgedane kennis tijdens de cursus gelijk in de praktijk kan brengen.
- Als iemand niet (tijdig) betaalt of de cursus niet volgt of afrondt, dan verklaart het CBR zijn rijbewijs ongeldig. Na een ongeldigverklaring, kan iemand in principe drie jaar lang niet een nieuw rijbewijs aanvragen. Daarop bestaat een uitzondering: de spijtoptantenregeling.
- Huidige spijtoptantenregeling: een spijtoptant kan een nieuw rijbewijs aanvragen, nadat hij/zij alsnog de cursuskosten heeft betaald en de cursus met goed gevolg heeft afgerond.
- Voorgesteld wordt om het voor spijtoptanten die niet of niet tijdig hebben betaald mogelijk te maken om een nieuw rijbewijs aan te vragen nadat zij alsnog hebben betaald.
- De redenen dat deze mensen niet hebben betaald zijn divers en hangen vaak niet samen met gedrag of desinteresse in het verbeteren daarvan, maar met hun financiële situatie. Toch moeten deze spijtoptanten, na betaling van de kosten, volgens de huidige regeling eerst de gehele cursus met goed gevolg afronden, voordat zij een nieuw rijbewijs kunnen aanvragen, in tegenstelling tot degenen die wel meteen betaalden.
- Dit betekent in de praktijk dat zij na betaling nog maanden hun rijbewijs kwijt zijn en in die periode bijvoorbeeld niet naar hun werk kunnen rijden, terwijl de ongeldigverklaring op dat moment geen functie meer vervult. Het ongeldig verklaren van het rijbewijs was niet bedoeld als straf voor de gepleegde overtreding, maar als stok achter de deur om te zorgen dat deze personen (tijdig) de opleggings- en uitvoeringskosten zouden betalen. Het is daarom onnodig om deze spijtoptanten nog maanden hun rijbewijs te ontzeggen, nadat zij alsnog hebben betaald. Zij verkeren, in vergelijking met de bestuurders die wél (tijdig) hebben betaald en hun rijbewijs behouden, in een nadeligere positie, terwijl de begane overtreding in beide gevallen hetzelfde is.
- Door de voorgestelde wijziging kan deze groep spijtoptanten (ongeveer 2000 mensen per jaar) voortaan direct een nieuw rijbewijs aanvragen zodra zij de cursuskosten hebben betaald en kunnen zij weer met de auto als bestuurder deelnemen aan het verkeer en de samenleving.

- Voor de spijtoptanten die op andere wijze[2] niet hebben meegewerkt blijft de huidige spijtoptantenregeling ongewijzigd.
- Er zijn geen aanwijzingen dat de wijziging nadelige gevolgen heeft voor de verkeersveiligheid.

Krachtenveld
Het CBR pleit voor aanpassing van de spijtoptantenregeling met het oog op de menselijke maat in de publieke dienstverlening en voor meer rechtsgelijkheid tussen burgers. Deze aanpassing stelt het CBR in staat om meer proportioneel en redelijker te kunnen handelen in de uitvoering.

In de praktijk hanteert het CBR nu al verschillende methoden binnen bezwaarschriftprocedures om te zorgen dat spijtoptanten die niet (tijdig) betaalden weer kunnen beschikken over een rijbewijs. Met de voorgestelde wijzigingen wordt het mogelijk om dit binnen het wettelijke kader te doen op basis van een uniforme procedure.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Toelichting

Politieke context
Er zijn geen signalen dat er geen draagvlak is in de Eerste en Tweede Kamer.

Uitvoering en gevolgen voor de maatschappij
De voorgestelde wijziging heeft gevolgen voor de spijtoptanten die in eerste instantie niet hebben meegewerkt door de opleggings- en/of uitvoeringskosten niet (tijdig) te betalen. Deze spijtoptanten kunnen eerder beschikken over een geldig rijbewijs en daardoor weer beter deelnemen aan de samenleving. Daarmee heeft dit besluit positieve gevolgen voor de burgers.

Dit voorstel wordt uitgevoerd door het CBR. Het CBR is verantwoordelijk voor het registeren van verklaringen van rijvaardigheid of rijgeschiktheid in het rijbewijzenregister. Deze verklaringen heeft eenieder nodig om een nieuw rijbewijs te kunnen aanvragen bij de gemeente.

Financiële gevolgen
Het CBR voert een toets uit naar de uitvoerbaarheid van de aanpassing van de spijtoptantenregeling. Hiermee zullen de precieze financiële gevolgen inzichtelijk worden.

Communicatie
Het CBR informeert bestuurders bij het opleggen van een educatieve maatregel en op de website.

[2] Spijtoptanten kunnen op andere wijze niet meegewerkt hebben aan een educatieve maatregel door:
- onder invloed van alcohol of andere drogerende stoffen op de cursus te verschijnen;
- niet (binnen de gestelde termijn) aan de cursus deel te nemen zonder daarvoor een geldige reden van verhindering op te geven;
- demonstratief niet aan de cursus deel te nemen;
- zich tijdens de cursus agressief te gedragen of;
- tijdens de cursus op andere wijze het groepsproces verstoren.

Datum
12 december 2025

Onze referentie
IENW/BSK-2025/312461

Opgesteld door
DG Mobiliteit
Dir.Wegen en Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid

Aan
Minister

Bijlage(n)
8

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
01	Aanbiedingsformulier voor Ministerraad	Aanbiedingsformulier
02	Oplegger MR – Internetconsultatie	Oplegger bij advies instemming internetconsultatie van het ontwerp van de AMvB om het Reglement rijbewijzen te wijzigen in verband met het wijzigen van de spijtoptantenregeling
03	Ontwerpbesluit tot wijziging van het Reglement rijbewijzen in verband met het wijzigen van de spijtoptantenregeling	Ontwerp van de AMvB om het Reglement rijbewijzen te wijzigen en daarmee de spijtoptantenregeling aan te passen
04	Adviesnota MR	Advies aan Minister t.b.v. behandeling in de Ministerraad
05	Beleidskompas Spijtoptanten	Beleidskompas voor de voorgestelde aanpassing inzake spijtoptanten
06	Antwoordbrief IenW van 27 augustus 2024 op voorstel CBR aanpassing werkwijze spijtoptanten	Antwoordbrief
07	Aanbiedingsbrief CBR ‘verzoek tot aanpassing werkwijze spijtoptanten’ van 16 april 2024	Begeleidende brief
08	Voorstel CBR aanpassing werkwijze spijtoptanten van 15 april 2024	Notitie van CBR